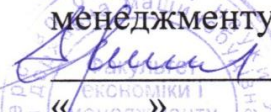

Донбаська державна машинобудівна академія

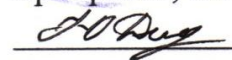
кафедра фізичного виховання і спорту

Затверджую:

Декан факультету економіки і менеджменту

 Є. В. Мироненко
« _____ » _____ 2020 р.

Гарант освітньо-професійної програми, к.п.н., доцент

 Ю. О. Долинний
« _____ » _____ 2020 р.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри фізичного виховання і спорту

Протокол № 21 від 27.08.2020 р.

Завідувач кафедри

 О. М. Олійник
« _____ » _____ 2020 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

«Історія України та української культури»

галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 017 Фізична культура і спорт

ОПП «Фізична культура і спорт»

Освітній рівень перший (бакалаврський)

Факультет економіки і менеджменту

Розробник: Стешенко Н.Л., канд. істор. наук, доцент

Краматорськ – 2020 р

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Актуальність вивчення дисципліни у зв'язку із завданнями професійної діяльності та навчання

Курс «Історія України та української культури» посідає одне з провідних місць в системі гуманітарних наук. Без ґрунтовних наукових знань про минуле свого народу неможливо зрозуміти сучасне, передбачити, а тим більше, будувати майбутнє. Предметом вивчення навчальної дисципліни є закономірності історичного розвитку українського народу, генезис процесу державотворення, особливості суспільного, економічного, культурного розвитку України від найдавніших часів до сьогодення. Надзвичайно важливо, щоб студенти оволоділи системою знань про історичне минуле України, могли самостійно визначити причинно-наслідковий зв'язок історичних подій і процесів, тенденції історичного поступу та закономірності функціонування людського суспільства, особливості формування та важливість збереження історико-культурної спадщини.

Знання основних етапів розвитку вітчизняної культури, її найвагоміших досягнень є необхідними для розуміння характеру сучасного українського народу, взаємовідносин людей.

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Історія України та української культури» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів неісторичних спеціальностей.

«Історія України та української культури» належить до циклу обов'язкових гуманітарних, соціально-політичних дисциплін.

Курс пов'язаний з такими навчальними предметами, як «Політологія», «Правознавство», «Релігієзнавство», «Всесвітня історія», «Видатні особистості в історії України», «Історія політичної думки в Україні», «Історія філософії України».

1.2. Метою викладання навчальної дисципліни «Історія України та української культури» є вивчення закономірностей виникнення і розвитку української нації, її державності та культури на території України, складного історичного шляху українського народу, дії об'єктивних законів розвитку суспільства, ролі суб'єктивних факторів у процесі їх реалізації, формування загальних основ та системи суспільно-політичних знань, сучасного політичного, історичного, культурологічного мислення, почуття патріотизму, національної гідності, об'єктивності в оцінці подій і фактів історії України та української культури у майбутніх спеціалістів, а також набуття навичок застосування зазначених компетентностей у професійній діяльності.

Курс «Історія України та української культури» покликаний забезпечити студентів належним рівнем знань з історії української культури, сприяти гуманізації та гуманітаризації навчального процесу.

1.3. Завдання дисципліни:

- прищеплення культури історичного та культурологічного мислення, що надає можливість орієнтуватися в складних процесах сучасного розвитку українського суспільства, державотворення, культурного розвитку;

- засвоєння здобутків української культури, основних етапів її розвитку, розуміння необхідності збереження культурної спадщини;

- виховання повноправного громадянина України, який здатен вільно орієнтуватися в суспільному житті, усвідомлювати свою роль та відповідальність перед суспільством і державою;

- вироблення навичок добирати та орієнтуватися в історичній інформації, аналізувати та співставляти джерела;

- вивчення студентами явищ, подій, процесів в історії України та української культури, розуміння зв'язків між ними;

- розвиток у молоді критичного мислення;

- набуття умінь здійснювати історичний аналіз, історичну критику.

1.4. Передумови для вивчення дисципліни: вивчення шкільних курсів: «Історія України», «Всесвітня історія», складання фахового випробування з ДПА та ЗНО із зазначених предметів.

1.5. Мова викладання: українська.

1.6. Обсяг навчальної дисципліни та його розподіл за видами навчальних занять:

- загальний обсяг становить 210 годин / 7 кредити, а саме:
- денна форма навчання: лекції – 45 годин, практичні (семінарські) – 30 годин, самостійна робота студентів – 135 годин;
- заочна форма навчання: лекції – 4 години, самостійна робота студентів – 221 година.

II ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен продемонструвати достатній рівень сформованості загальних компетентностей. Студенти повинні розуміти суть навчальної дисципліни та мати відповідні знання з історії України та української культури; під час занять вільно користуватись державною мовою для пояснення власної позиції; вміти наполегливо йти до досягнення навчальних цілей, оцінювати проміжкові та кінцевий результат навчальної роботи; ефективно комунікувати та співпрацювати з викладачем та іншими студентами, виявляти толерантність до відмінної точки зору; розуміти та захищати загальнолюдські та національні цінності, принципи верховенства права, захисту прав і свобод людини, сталого розвитку суспільства. Студенти повинні уміти працювати з різноманітними історичними джерелами, аналізувати історичні події, бачити зв'язки та взаємовпливи між ними, користуватись науковими методами дослідження, знаходити рішення проблемних ситуацій, бачити історичний шлях української нації як складний і тривалий процес, систему.

В узагальненому вигляді програмні результати навчання можна класифікувати наступним чином:

у когнітивній (пізнавальній) сфері:

Знання	<i>Студент здатний запам'ятовувати або відтворювати:</i> – найважливіші факти, події та процеси історичного минулого українського народу; – основні тенденції історичного розвитку в конкретні історичні періоди; – наукову хронологію, періодизацію і характеристики основних етапів вітчизняної та всесвітньої історії; – основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, категоріальний апарат з історії; – основні принципи і методи історичного пізнання; – основні типи і види історичних джерел;
Розуміння	<i>Здатність розуміти та інтерпретувати:</i> – основні завдання історичної науки; – з'ясовувати взаємозв'язок між історичними подіями, культурними процесами; – класифікувати історичні джерела з метою реалізації краєзнавчої пошуково-дослідницької діяльності; – інтерпретувати інформацію з різноманітних джерел (архівні документи, усні свідчення, музейні експонати, періодика, наукові праці тощо)
Застосування знань	<i>Здатність використовувати вивчений матеріал в нових ситуаціях:</i> – виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі; – оцінювати основні тенденції та особливості історичного та культурного розвитку людства у певні історичні періоди; – організовувати практичне вирішення проблем історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України
Аналіз	<i>Здатність розбивати інформацію на відповідні компоненти і розуміти їх взаємозв'язок:</i> – аналізувати суспільні та культурні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії; – досліджувати життя та діяльність конкретних людей у контексті їхньої історичної доби; – упорядковувати історичні джерела у відповідності до їх інформаційного потенціалу при розробці дослідницької теми
Синтез	<i>Здатність поєднувати частини разом, щоби одержати ціле з новою системною властивістю:</i> – формулювати мету та завдання конкретного краєзнавчого дослідження; – пояснювати значення культурного спадку для розвитку людства в цілому та окремих спільнот
Оцінювання	<i>Здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі:</i> – аргументувати актуальність теми обраного краєзнавчого дослідження;

	<ul style="list-style-type: none"> – критично оцінювати ступінь розробленості дослідницької проблеми та новизну отриманих результатів; – узагальнювати результати дослідницької роботи та рекомендувати шляхи їх використання; – робити висновки про результати суспільно-політичної та культурної діяльності осіб, спільнот та структур у конкретні історичні епохи
--	---

в афективній (емоційній) сфері:

Сприйняття	<p><i>Бажання (направленість) студента:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – використовувати інноваційні форми і технології сучасної вітчизняної та зарубіжної історичної науки, освіти та культури; – визначати загальні і специфічні риси історичного та культурного розвитку регіонів України; – вказувати на взаємозв'язок вітчизняної, європейської і світової історії
Реагування	<p><i>Активна участь студента в навчальному процесі:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – відповідати сучасним вимогам до організації навчального процесу; – дискутувати щодо перспектив розвитку історії в сучасних умовах; – співпрацювати з іншими студентами та викладачем в процесі обговорення проблемних питань на лекційних та семінарських заняттях, при виконанні і захисті індивідуальних завдань; – ініціювати і брати участь у дискусії з питань навчальної дисципліни
Ціннісна орієнтація	<p><i>Визнання та підтримка певних цінностей:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – налаштованість на консолідацію суспільства; – розділяти цінності колективної та наукової етики; – пояснювати важливість демократичних і культурних цінностей, вироблених у процесі історичного розвитку; – доводити історичну своєрідність, культурне та етнопонаціональне розмаїття України; – виявляти повагу до різноманітних національних спільнот як невід'ємної складової історії України; – співпрацювати з носіями різних історичних і культурних цінностей; – визнавати роль і значення історичної науки, освіти та культури в процесі євроінтеграції України
Організація та концептуалізація	<p><i>Засвоєння певної системи цінностей:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – дотримуватись концепції міжнаціонального та міжкультурного діалогу в Україні; – створювати умови для комунікації з представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій
Характеристика за системою цінностей	<p><i>Дотримання певної системи цінностей:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – виявляти самостійність і соціальну відповідальність, громадянські та патріотичні чесноти при виконанні функціональних обов'язків; – переглядати результати власної праці та визнавати власну відповідальність за свої вчинки; – практикувати дотримання етичних принципів ведення дискусій та оприлюднення результатів наукової праці; – поширювати кращий досвід професійної діяльності, демонструвати гідну соціальну поведінку, дотримуватися здорового способу життя

у психомоторній (діяльнісній) сфері:

Імітація	– студент здатний самостійно аналізувати історичні документи за допомогою різних наукових методів, спираючись на принципи історизму, об'єктивності, зв'язку теорії з практикою;
Відтворення маніпуляцій	– самостійно користуватися історичними джерелами, спеціальною історичною літературою та довідниковими виданнями з історії України та української культури;
Досягнення якості	– застосовувати одержані знання та набуті навички у вивченні інших суспільних наук;
Посидання	– використовувати історичний досвід держав і державотворення в практичній діяльності для створення демократичної правової держави в Україні, для орієнтації в суспільно-політичному житті, оцінки суспільних явищ і подій;

В результаті вивчення курсу «Історія України та української культури» студенти мають продемонструвати і спеціальні компетентності, серед яких уміння користуватись категоріально-понятійним та дослідницьким апаратом навчальної дисципліни, застосовувати історичне та культурологічне мислення для вирішення проблемних питань, описувати та оцінювати історичні явища, аналізувати поведінку учасників історичного процесу, розробляти власний план дослідження та діяти відповідно до нього, презентувати результати своєї роботи.

Формулювання спеціальних результатів із їх розподілом за темами:

Тема	Зміст програмних результатів навчання
Вступ. Витоки українського народу, його державності та культури	<p><i>Студент здатний:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - продемонструвати знання предмету, методів, джерел вивчення історії України та української культури; - розуміти сучасні методологічні підходи щодо вивчення історії України та української культури; - визначати риси неолітичної революції, причини та наслідки занепаду Великої Скіфії, грецької колонізації Північного Причорномор'я та Криму, процесу Великого розселення слов'ян; - називати пам'ятки трипільської культури та культури скіфів; - встановлювати хронологічну послідовність подій періоду; - співвідносити історичні події з відповідною епохою; - брати участь у колективному обговоренні проблеми появи на території України кочових племен кіммерійців, скіфів, сарматів, утворення античних міст-держав Північного Причорномор'я; наводити особисті аргументи українською мовою, усвідомлювати переваги та недоліки власної позиції та позицій інших учасників дискусії; - самостійно формулювати особливості грецької колонізації Північного Причорномор'я та Криму, характеризувати підсумки та наслідки Великого розселення слов'ян
Україна княжої доби та її роль у світовій історії. Київська Русь. Культура Київської Русі	<ul style="list-style-type: none"> - означувати тип правління, характер держави, соціально-економічні відносини та політичний устрій Київської Русі; - характеризувати політичний і соціальний устрій Київської Русі, становище представників різних соціальних станів, форми землеволодіння та форми повинностей на різних етапах розвитку держав; - оцінити значення процесу хрещення Русі та візантійський вплив на формування давньоруської культури; - пояснити передумови і причини утворення держави у східних слов'ян, сутність норманської й антинорманської теорій походження держави Київська Русь та співпрацювати у команді при обговоренні зазначених проблем; - демонструвати знання з проблем становлення книжної справи й організації бібліотек; - обговорювати питання жанрового різноманіття давньоруської літератури (оригінальної та перекладної): «Остромирове Євангеліє», «Повість временних літ», «Повчання Володимира Мономаха», «Слово о полку Ігоревім» тощо. - позначати на картосхемі території розселення східнослов'янських племінних союзів у VIII – IX ст., шлях «із варяг у греки», територіальні межі Київської Русі за часів правління Олега, Святослава, Володимира Великого та Ярослава Мудрого; - визначати наслідки внутрішньо- та зовнішньополітичної діяльності князів доби, передумови та історичне значення запровадження християнства як державної релігії.
Феодална роздробленість Русі. Галицько-Волинське князівство	<ul style="list-style-type: none"> - формулювати причини та наслідки процесу феодалної роздробленості Київської Русі, дискутувати з приводу значення князівських снемів; - оцінювати вплив монголо-татарського фактору на історичний розвиток руських князівств; - пояснювати періодизацію в історії Галицько-Волинського князівства та його значення як спадкоємця державницьких та культурних традицій Київської Русі; - визначати тенденції щодо розвитку образотворчого мистецтва в Галичині і на Волині, особливостей Галицько-Волинської іконописної школи, культурних зв'язків Галицько-Волинського князівства з іншими землями Стародавньої Русі.
Литовсько-польська доба в історії України. Культура України в XIV–XVI ст.	<ul style="list-style-type: none"> - характеризувати політичне становище українських земель у складі Великого князівства Литовського до і після Кревської унії, економічний та культурний розвиток українських земель у складі Великого князівства Литовського, становище суспільних станів, здобутки в галузі освіти; - визначати особливості суспільно-політичного життя українських земель у складі Великого князівства Литовського, причини та наслідки Кревської унії, причини виникнення українського козацтва; - характеризувати соціальну структуру українського суспільства, становище різних верств населення українського суспільства XVI ст., досягнення в освіті та книговиданні; становище православної церкви, діяльність видатних діячів, православних братств; - брати участь у колективному обговоренні проблеми захоплення українських земель Литвою і Польщею, литовсько-польські унії та їх наслідки для України; наводити особисті аргументи українською мовою, усвідомлювати переваги та недоліки власної позиції та позицій інших учасників дискусії; - дискутувати щодо суспільно-політичних та національно-культурних змін, які відбулися на українських землях внаслідок Люблінської унії

<p>Козацька доба. Визвольна війна українського народу середини XVII ст. Формування української держави</p>	<ul style="list-style-type: none"> - характеризувати соціальну структуру українського суспільства, становище різних верств населення; військово-політичну організацію козацтва, військове мистецтво козаків; становище православної церкви, діяльність видатних діячів періоду; - визначати наслідки Берестейської унії для національно-культурного та церковного життя в Україні; участі козацтва у Хотинській війні, наслідки та значення козацьких повстань; - розуміти передумови та причини Визвольної війни (революції) українського народу середини XVII ст., основні цілі війни та характер військових дій; - проаналізувати історичні наслідки Переяславської угоди та «Березневих статей» 1654 р.; - характеризувати діяльність Б. Хмельницького, відносини Гетьманщини з Польщею, Кримським ханством, Молдовою, Московією; умови мирних угод українців з польським урядом; зміни політичного, суспільно-економічного та національно-культурного становища українців; - розуміти зміст основних подій в історії України та української культури середини XVII ст.; процес формування української держави; - продемонструвати знання про політичний, адміністративно-територіальний устрій, армію, фінансову та судову систему Української гетьманської держави, про зміни, які відбулися в соціально-економічному та національно-культурному житті українців на 1657 р. - брати участь у колективному обговоренні питання виникнення українського козацтва та його суспільно-політичну організацію; - пояснити процес формування системи козацького самоуправління та співпрацювати в команді при обговоренні проблеми; - практикувати дотримання етичних принципів ведення дискусій щодо геополітичних змін в Європі внаслідок Національно-визвольної війни українського народу середини XVII ст.; - позначати на картосхемі воєводства Речі Посполитої на українських землях та територіальні зміни, що відбулися; території, охоплені національно-визвольним рухом 20–30-х рр. XVII ст., місця розташування Запорозьких Січей-фортець, найважливіших подій; - працювати з історичними документами: аналізувати та порівнювати договори, укладені Б. Хмельницьким із Річчю Посполитою, Кримським ханством, Московською державою; - звітувати про виконання індивідуальних завдань: аналізувати та порівнювати історичні джерела, зіставляючи історичну інформацію, визначати місце Б. Хмельницького та його роль в історичному процесі; виявляти почуття поваги до видатних діячів минулого; - визначати причини та наслідки Національно-визвольної війни, місце Гетьманщини в міжнародних відносинах тогочасної Європи; дискутувати щодо проблем періодизації Національно-визвольної війни середини XVII ст. - дискутувати щодо проблеми соціально-політичних та національно-культурних наслідків визвольної війни українського народу.
<p>Велика Руїна</p>	<ul style="list-style-type: none"> - характеризувати зовнішню та внутрішню політику гетьманів в другій половині XVII ст., зміст політичних угод того часу, що стосувалися українських земель; особливості господарського, культурного та церковного життя. - визначати причини та наслідки московсько-української війни 1658–1659 рр., Руїни; укладення гетьманськими урядами угод з державами-сусідами, найважливіших угод між іноземними державами, що стосувалися українських земель; - співпрацювати з іншими студентами та викладачем в процесі обговорення проблемних питань з історії України та української культури періоду Руїни на лекційних та семінарських заняттях, при виконанні і захисті індивідуальних завдань; - самостійно сформулювати основні причини, сутність і наслідки доби Руїни в другій половині XVII ст.
<p>Гетьманщина. Ліквідація української автономної державності. Україна у XVIII ст. Культура України наприкінці XVII – у XVIII ст.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - оцінювати основні тенденції та особливості процесу ліквідації української автономної державності у XVIII ст., трьох поділів Польщі, розподілу українських земель між Росією та Австрією; - характеризувати внутрішню та зовнішню політику І. Мазепи та інших гетьманів цього періоду, Першої Малоросійської колегії, «Правління Гетьманського уряду»; зміст Конституції Пилипа Орлика; - визначати причини гайдамацького та опришківського рухів, скасування гетьманства і ліквідації Запорозької Січі, наслідки ліквідації Запорозької Січі та Гетьманщини, поділів Польщі, приєднання земель Правобережної України та Криму до Росії; значення Запорозької Січі й Гетьманщини в історії України та української культури; - доповісти про розвиток літописання, національно-визвольні мотиви в козацьких літописах: «Літопис Самовидця», «Літопис Григорія Граб'янки», «Літопис Самійла Величка»; - виявляти самостійність і соціальну відповідальність, громадянські та патріотичні чесноти при обговоренні проблеми ліквідації української автономії у XVIII ст., трьох поділів Польщі, розподілу українських земель між Росією та Австрією; - демонструвати процес розповсюдження барокової культури в Україні: забудову українських міст, видатні архітектурні ансамблі Києва та Львова, особливості розвитку барокового живопису в Україні: іконопис та портретний живопис, барокові іконостаси, - побудувати схеми і таблиці з питань ліквідації автономії Гетьманщини протягом XVIII ст.,

	<p>розподілу українських земель між Росією та Австрією;</p> <ul style="list-style-type: none"> - розробити план розповіді щодо розвитку мистецтва гравюри в українських друкарнях, золоті доби церковної музики, творчості М. Березовського та А. Веделя та зародження світської музики
<p>Україна у складі Російської та Австро-Угорської імперій у XIX ст. Українська культура у XIX ст.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - аналізувати та оперувати знаннями щодо соціально-економічного та національно-культурного розвитку України в XIX ст., реформи 1861 року та особливостей її проведення в Україні, промислового перевороту і становлення капіталізму в Україні; - характеризувати політику Російської імперії щодо України у першій половині XIX ст., початок національного відродження, форми соціального протесту українського населення, поширення на Україну російського та польського суспільних рухів, програмні засади діяльності Кирило-Мефодіївського братства, демократичні ідеї в маніфесті «Книга буття українського народу», значення літературної творчості Т. Шевченка, процес розвитку національної самосвідомості українців у 50-60-ті роки; - визначати наслідки для України російсько-турецьких воєн (1806–1812, 1828–1829 рр.), російсько-французької війни 1812 р., причини та значення антикріпосницького руху Наддніпрянщини, діяльності Кирило-Мефодіївського братства; - означувати політику Австрійської імперії щодо Західної України, її наслідки, економічний розвиток, соціальні відносини на українських землях Австрійської імперії, початок національного відродження на західноукраїнських землях, форми соціального протесту населення; - розуміти наслідки промислового перевороту, скасування кріпосного права та інших реформ 1860–1870-х рр. для України, основні тенденції соціально-економічного розвитку Наддніпрянської України у другій половині XIX ст., причини появи та розвитку громадського руху; - аналізувати вплив аграрної реформи 1848 р. на розвиток економіки Західної України, особливості соціально-економічного розвитку західноукраїнських земель у другій половині XIX ст., суттєві зміни у соціальному складі населення, основні течії суспільно-політичного руху: москвофілів та народовців; діяльність «Просвіт» та Наукового товариства ім. Т. Шевченка, процес утворення українських політичних партій у Галичині; - брати участь у колективному обговоренні проблеми політичного, соціально-економічного та національно-культурного становища Наддніпрянщини та західноукраїнських земель у XIX ст., наводити особисті аргументи українською мовою, усвідомлювати переваги та недоліки власної позиції та позицій інших учасників дискусії; - дискутувати щодо суспільно-політичних змін, які відбулися в Наддніпрянській та Західній Україні внаслідок розвитку національно-визвольного руху; винайти взаємозв'язок культурного життя України з духовними процесами в інших країнах Європи
<p>Україна наприкінці XIX – початку XX ст. Українська культура на початку XX ст.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - аналізувати становище українських земель у складі Російської та Австро-Угорської імперій наприкінці XIX – початку XX ст.; - продемонструвати розуміння процесу розгортання національно-визвольного руху і утворення політичних партій в Україні; розвитку самостійницької і автономістської течій в національному русі та формування української соціал-демократії; - характеризувати економіку західноукраїнських земель у складі Австро-Угорської імперії, розвиток кооперативного руху, діяльність західноукраїнського політичного руху на початку XX ст., національних і спортивних організацій «Сокіл», «Січ», «Пласт»; - визначати політичні плани і наміри ворогуючих держав щодо українських земель, процес організаційного оформлення українського руху на західноукраїнських землях, його цілі та напрями діяльності, соціально-економічне та суспільно-політичне становище населення впродовж війни, динаміку змін в свідомості різних соціальних верств українського суспільства; - виявляти самостійність і соціальну відповідальність, громадянські та патріотичні чесноти при обговоренні проблеми формування українських національних політичних партій наприкінці XIX – початку XX ст.; - працювати з джерелами інформації, інтегрувати їх зміст щодо причин і характеру Першої світової війни; діяльності політичних течій і партій в умовах війни; сформулювати соціально-економічні та політичні наслідки Першої світової війни
<p>Українська національно-демократична революція 1917–1921 рр. Україна в революціях 1917 р. та в роки громадянської війни (1917-1920 рр.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - визначати причини Української революції, її характер, місце різних політичних сил у подіях періоду; причини прийняття Універсалів УЦР, їх історичне значення, наслідки оприлюднення та вплив корніловського заклоту на події в Україні; місце і роль Всеукраїнських з'їздів рад у Києві та Харкові; Ультиматуму Раднаркому в політиці більшовиків щодо усунення УЦР; причини та наслідки першої війни радянської Росії з УНР, здобутки і прорахунки УЦР; причини та початок громадянської війни, процес проголошення ЗУНР та її злука з УНР; підсумки та наслідки громадянської війни в Україні; - характеризувати внутрішню та зовнішню політику урядів гетьмана П. Скоропадського, Директорії, ЗУНР, більшовиків, зміст Варшавської угоди між УНР та Польщею, культурне життя в Україні в умовах окупації та громадянської війни; - аргументувати власний погляд на проблему поразки Української національно-демократичної революції 1917–1920 рр.; співпрацювати у групі при обговоренні;

	<ul style="list-style-type: none"> - встановлювати хронологічну послідовність подій періоду, співвідносити історичні події з відповідною епохою.
Україна у роки нової економічної політики (1921-1928 рр.). Культурне будівництво у 1920-ті роки	<ul style="list-style-type: none"> - характеризувати основні заходи непу; - визначати результати й наслідки культурно-освітньої роботи більшовиків в 1920-х рр., причини та наслідки українізації, її вплив на українську культуру й ментальність населення УСРР, причини і наслідки вступу УСРР в СРСР, причини і особливості впровадження непу в Україні; - порівнювати непу та «воєнний комунізм»; - пояснити зміст політики більшовиків щодо релігії та церкви в Україні, основні завдання культурно-освітньої роботи, яку проводили більшовики в 1920-х рр., основний зміст політики «українізації», особливості розвитку української культури у даний період для фахівців та нефхівців та співпрацювати у групі при обговоренні зазначених проблем; - бачити і пояснювати сукупність протиріч досліджуваного періоду.
Радянська Україна у складі СРСР у 1928-1938 роках. Культурне будівництво.	<ul style="list-style-type: none"> - називати імена історичних діячів цього періоду; - описувати перебіг боротьби за незалежність Карпатської України; - визначати сутність та наслідки політики форсованої індустріалізації та колективізації в Україні, причини та наслідки Голодомору, особливості суспільно-політичного та культурного життя періоду; політику урядів Польщі, Румунії, Чехословаччини на українських землях, стан економіки, життя населення, освіти та культури, діяльність політичних партій західноукраїнських земель у 30-х рр.; - порівнювати політику непу та економічну політику 30-х років; правове, політичне та економічне становище населення України у складі інших держав (СРСР, Польща, Румунія, Чехословаччина); - встановлювати причини і наслідки політики форсованої індустріалізації та колективізації, зв'язки між радянською модернізацією і зміною соціальної структури українського радянського суспільства, масовими репресіями в Україні; - розбиратися щодо причин та наслідків радянсько-німецьких договорів 1939 року для українських земель; - розуміти, пояснювати і застосовувати названі поняття та терміни; - встановлювати хронологічну послідовність подій періоду, співвідносити історичні події з відповідною епохою; - позначати на картосхемі зміни у територіально-адміністративному устрої УСРР; основні індустріальні об'єкти; території, які входили до складу Польщі, Румунії, Чехословаччини у 1921–1938 рр. та місця основних подій періоду
УРСР в роки Другої світової війни (1939-1945 роки)	<ul style="list-style-type: none"> - називати імена історичних діячів цього періоду; - описувати мобілізаційні заходи, процес окупації України, перебіг найважливіших військових подій 1941–1945 рр.; - характеризувати зміст плану «Ост», нацистський «новий порядок» в Україні, рух Опору та його основні течії; - порівнювати характер фашистського режиму у різних окупаційних зонах; - визначати наслідки радянсько-німецьких договорів 1939 року для українських земель; політики радянської новоприсланних до УРСР територій, причини поразок Червоної армії у 1941 році, основних військових операцій на території України, основні результати війни для України та українського народу, внесок українського народу у перемогу над Німеччиною та її союзниками; - аналізувати суперечливі явища в історії України під час Другої світової війни; - розуміти, пояснювати і застосовувати названі поняття та терміни; - співпрацювати з іншими студентами та викладачем в процесі обговорення проблемних питань в історії України під час Другої світової війни (1939–1945) на лекційних та семінарських заняттях, при виконанні і захисті індивідуальних завдань; - встановлювати хронологічну послідовність подій періоду, співвідносити історичні події з відповідною епохою; - позначати на картосхемі зміни у територіально-адміністративному устрої УРСР, українські землі, приєднані до УРСР в результаті реалізації радянсько-німецьких договорів 1939 року, битви та військові операції, місця, пов'язані з початком та завершенням визволення України від німецьких загарбників, окупаційні зони, на які була розділена Україна, території поширення та активних дій радянських партизан та українських повстанців
Суспільно-політичний, соціально-економічний та культурний розвиток України від другої половини 40-х до середини	<ul style="list-style-type: none"> - характеризувати зовнішньополітичну діяльність УРСР у повоєнні роки та політику влади щодо економічного, соціально-політичного, релігійного, культурного та повсякденного життя населення у післявоєнні роки; сутність реформи управління економікою у середині 50–60-х рр. XX ст., здобутки та особливості розвитку культури в середині 50–60-х рр., сутність опозиційного руху; основні вимоги дисидентського руху 1960–1970-х років, явища у сфері культури, політику русифікації в освіті, науці літературі та мистецтві; - розкривати причини, зміст, методи та наслідки проведення операції «Вісла»; причини виникнення і значення опозиційного руху, наслідки процесу лібералізації для українського суспільства; причини активізації опозиційного руху, форми діяльності дисидентів; - визначати прояви політико-ідеологічної кризи радянського ладу в Україні, кризові процеси в

80-х рр. XX ст.	<p>економіці, демографічні процеси, здобутки та проблеми розвитку соціальної сфери;</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналізувати та оцінювати суперечливі явища в історії України та української культури періоду післявоєнної відбудови 1945 – початку 50-х років, в умовах десталінізації (1953–1964 рр.), періоду «застою» в Україні; - пояснювати важливість демократичних цінностей, вироблених у процесі історичного розвитку, а саме: в умовах десталінізації (1953–1964 рр.); самостійно означити культурне надбання української діаспори та здобутки української культури 1970-80-х років; - знайти на карті зміни в адміністративно-територіальному устрої України, території на яких були відбудовані та новозбудовані промислові об'єкти
Україна і перебудова (1985-1991)	<ul style="list-style-type: none"> - визначати основні риси поглиблення економічної кризи, погіршення життєвого рівня населення, причини розпаду СРСР та його наслідки для державотворення в Україні; - характеризувати розгортання соціального та національного руху в Україні в умовах «перебудови»; - аналізувати та оцінювати суперечливі явища під час розпаду Радянського Союзу, обговорювати їх в групах, дотримуючись основних правил ведення дискусій.
Національно-державне відродження українського народу. Незалежна Україна в сучасному світі. Основні тенденції розвитку української культури	<ul style="list-style-type: none"> - визначати риси економічного, соціального, політичного, національного, культурного життя в умовах незалежності; - характеризувати процес утвердження незалежності України, державотворчі процеси, соціально-економічні реформи в Україні та її інтеграцію у світове співтовариство, спрямованість змін у культурному та духовному житті після здобуття національної незалежності; - порівнювати політику та діяльність президентів України, розстановку політичних сил у Верховних Радах України періоду незалежності; - аналізувати та оцінювати суперечливі явища в історії незалежної України; - брати участь у колективному обговоренні проблеми розбудови демократичного суспільства в сучасній Україні; наводити аргументи українською мовою, усвідомлювати переваги та недоліки власної позиції та позицій інших учасників дискусій; - сформулювати здобутки та проблеми України на шляху розбудови владних структур, формування багатопартійності, розвитку економіки, інтеграції у європейський, світовий гуманітарний, культурний та освітній простір

III ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Розподіл обсягу дисципліни за видами навчальних занять та темами

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна / заочна форма)				
		Усього	в т.ч.			
			Л	П (С)	Лаб	СРС
Змістовий модуль 1 Історія України з найдавніших часів до кінця XIX ст.						
1	Вступ. Витоки українського народу, його державності та культури	15	2/1	2		8 / 14
2	Україна княжої доби та її роль у світовій історії. Київська Русь. Культура Київської Русі	15	2	2		10 / 15
3	Феодальна роздробленість Русі. Галицько-Волинське князівство.		2	2		8 /
4	Литовсько-польська доба в історії України. Культура України в XIV–XVI ст.	15	2	2		8 / 15
5	Козацька доба. Визвольна війна українського народу середини XVII ст. Формування української держави	15	4/1	2		10 / 14
6	Велика Руїна	15	2	2		8 / 15
7	Гетьманщина. Ліквідація української автономної державності. Україна у XVIII ст. Культура України наприкінці XVII – у XVIII ст.	15	4	2		10 / 15
8	Україна у складі Російської та Австро-Угорської імперій у XIX ст. Українська культура у XIX ст.	15	4	2		10 / 15

Змістовий модуль 2 Історія України ХХ – початку ХХІ ст.						
9	Україна наприкінці ХІХ – початку ХХ ст. Українська культура на початку ХХ ст.	15	2	2		10 / 15
10	Українська національно-демократична революція 1917–1921 рр. Україна в революціях 1917 р. та в роки громадянської війни (1917-1920 рр.)	15	4	2		10 / 15
11	Україна у роки нової економічної політики (1921-1928 рр.). Культурне будівництво у 1920-ті роки	15	2 / 1	2		10 / 14
12	Радянська Україна у складі СРСР у 1928-1938 роках. Культурне будівництво.	15	2	2		10 / 15
13	УРСР в роки Другої світової війни (1939-1945 роки)	15	4	2		10 / 15
14	Суспільно-політичний, соціально-економічний та культурний розвиток України від другої половини 40-х до середини 80-х рр. ХХ ст.	15	4/1	2		10 / 14
15	Україна і перебудова (1985-1991)	15	2	0		8 / 15
16	Національно-державне відродження українського народу. Незалежна Україна в сучасному світі. Основні тенденції розвитку української культури	15	5	2		10 / 15
Усього годин		225	45 / 4	30		150/221

Л – лекції, П (С) – практичні (семінарські) заняття, Лаб – лабораторні заняття, СРС – самостійна робота студентів.

3.2. Тематика семінарських занять

№ з/п	Тема заняття
І модуль	
1	Історія України та української культури як наука. Найдавніші часи: від палеоліту до залізного віку План 1. Історія України та української культури як наука: методи, принципи, періодизація 2. Палеоліт – час формування людини сучасного типу 3. Мезолітичні досягнення давніх людей 4. Неолітична революція 5. Трипільська культура: історичний шлях та унікальні риси 6. Від кіммерійців до сарматів: зародження державності 7. Античні поліси Північного Причорномор'я та Боспорське царство. Від демократії до монархії. Грецька культура в Північному Причорномор'ї.
2	Київська Русь. Культура Київської Русі План 1. Давні слов'яни: походження, розселення, заняття 2. Теорії щодо походження державності у слов'ян. Етапи формування державності. 3. Перший етап в історії Русі: князі, політика, економіка, культура 4. Розквіт Русі: князі, реформи, внутрішня та зовнішня політика. Київ – столиця Русі 5. Значення прийняття християнства 6. Основні тенденції розвитку культури після прийняття християнства
3	Період феодальної роздробленості. Галицько-Волинське князівство

	<p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Причини та передумови феодальної роздробленості 2. Монголо-татарське іго: було чи ні? 3. Формування та розквіт Галицько-Волинського князівства. Перші князі та їх діяльність 4. Занепад Галицько-Волинського князівства 5. Культура Галичини і Волині в XII-XIV століттях
4	<p>Литовсько-польська доба в історії України. Культура України в XIV–XVI ст.</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Оксамитове проникнення» литовців на Русь: основні риси та князі 2. Польська експансія в Галичину 3. Зближення Литви та Польщі: причини та етапи 4. Кревська унія 5. Діяльність князя Вітовта 6. Люблінська унія та її наслідки для українських земель 7. Культура України в XIV–XVI ст.
5	<p>Козацтво. Визвольна війна 1648-1654 рр.</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теорії походження козацтва 2. Запорізька Січ - особливе державне утворення: основні риси і характеристики 3. Військова тактика і зброя козаків. Побут козаків 4. Козацький реєстр 5. Козацько-селянські повстання 6. Події 1648-57 років: війна чи революція? Постать Б.Хмельницького, оцінки його діяльності в різних джерелах 7. Переяславський договір з Московією: сутність та особливості 8. Оспівування козацтва у народній культурі. Козацькі літописи
6	<p>Україна у другій половині XVII ст.</p> <p>Руїна</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розвиток Гетьманщини після смерті Б.Хмельницького: І.Виговський та Ю.Хмельницький, нові договори та доля держави 2. Руїна: поняття і характеристики. Причини Руїни та її наслідки 3. Спроби П.Дорошенка об'єднати Гетьманщину, наслідки його політики 4. Економічний та соціальний розвиток Гетьманщини у XVII ст. 5. Розвиток культури у XVII ст.: стилі, напрямки та митці
7	<p>Україна у XVIII ст. Культура України наприкінці XVII – у XVIII ст.</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гетьман І.Мазепа: внутрішня і зовнішня політика, характеристика особистості, договір зі Швецією, наслідки діяльності 2. Етапи ліквідації автономії Гетьманщини 3. Діяльність Пилипа Орлика, його Конституція 4. Політика гетьмана Данила Апостола 5. Останній гетьман К.Розумовський 6. Зміни у соціальній та політичній структурі гетьманщини наприкінці XVIII ст. 7. Основні тенденції у розвитку культури у XVIII ст. Мистецькі напрями та стилі, культурні діячі
8	<p>Україна у складі Росії у XIX ст. Українська культура у XIX ст.</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Українські землі у складі Російської імперії: економічний та соціальний розвиток 2. Українські землі у складі Австрійської імперії: економіка та соціальний розвиток. 3. Розвиток громадської думки у Наддніпрянській та Західній Україні. Австрійська

	<p>революція.</p> <p>4. Реформи зі скасування кріпацтва у Росії та Австрії: порівняльна характеристика</p> <p>5. Течії суспільної думки у другій половині XIX століття в Наддніпрянській та Західній Україні</p> <p>6. Розвиток освіти і науки у XIX столітті</p> <p>7. Розвиток мистецтва у XIX столітті</p>
II модуль	
9	<p>Утворення політичних партій в Україні. Україна в революціях 1905-07, 1917 рр. Громадянська війна та національна ідея</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>1. Перші політичні партії Наддніпрянської та Західної України. Провідні політичні платформи</p> <p>2. Перша російська революція в Україні</p> <p>3. Лютнева революція. Діяльність Центральної Ради. Універсали. Причини поразки ЦР.</p> <p>4. Гетьманат: внутрішня і зовнішня політика, причини поразки</p> <p>5. Директорія: причини слабкості, протиріччя в політиці</p> <p>6. ЗУНР: історія створення. Акт злуки УНР та ЗУНР: історичне значення</p> <p>7. Громадянська війна в Україні: учасники та основні події</p> <p>8. Розвиток української культури на початку XX ст.</p>
10	<p>Україна у складі СРСР (1922-1928 рр.). Нова економічна політика в Україні. Культурне будівництво у 1920-ті роки.</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>1. Утворення СРСР: етапи, сутність договору. Конституції СРСР та УРСР.</p> <p>2. Нова економічна політика: сутність та основні відмінності від політики «воєнного комунізму»</p> <p>3. Початок індустріалізації: основні джерела та специфічні риси</p> <p>4. Політика коренізації в Україні</p> <p>5. Розвиток культури: література, мистецтво, архітектура, театр та кіно. Культурні діячі та їх доля.</p>
11	<p>Україна в період сталінського тоталітаризму у міжвоєнні роки</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>1. Поняття «тоталітаризм». Основні риси тоталітаризму в СРСР</p> <p>2. Розвиток економіки. П'ятирічні плани і суцільна колективізація.</p> <p>3. Голодомор 1930-х років</p> <p>4. Масові репресії: етапи, об'єкти, наслідки</p> <p>5. Розвиток культури України у міжвоєнний період. Русифікація та цензура. Розстріляне Відродження</p>
12	<p>Україна в Другій світовій війні</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>1. Пакт Ріббентропа-Молотова та секретний протокол</p> <p>2. Початок Другої світової війни. Приєднання до СРСР Західної України</p> <p>3. План блицкригу та план «Ост»</p> <p>4. Окупація України: основні битви, окупаційний режим</p> <p>5. Звільнення України від гітлерівців</p> <p>6. Партизанський рух в Україні</p> <p>7. ОУН та УПА в роки війни. Доля ОУНівців після війни</p> <p>8. Розвиток культури в роки війни: радянізація західних областей; освіта і наука; розвиток літератури, музики та живопису; кіно. Наукові та культурні діячі</p>
13	<p>Післявоєнна Україна. Доба «відлиги»</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>1. Відновлення української економіки. Післявоєнний голод</p> <p>2. Участь УРСР у міжнародному житті. Україна – співзасновниця ООН</p>

	<p>3. Розвінчання культу особи Й.Сталіна та його наслідки</p> <p>4. Економічні реформи М.Хрущова: здобутки та прорахунки</p> <p>5. «Шістдесятники» та їх вплив на розвиток української культури</p> <p>6. Українська культура доби «відлиги»: живопис, музика, архітектура</p>
14	<p style="text-align: center;">Застій і перебудова в Україні</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>1. Економічні труднощі та шляхи їх подолання. Причини застою в економіці</p> <p>2. Гельсінська угода та СРСР. Правозахисний рух в Україні. Українські дисиденти. Релігійне та національне дисидентство.</p> <p>3. Постаті В.Стуса, Л.Лук'яненко, Й.Терелі, М.Руденка, їх життєвий шлях</p> <p>4. Репресії проти дисидентів</p> <p>5. Причини та сутність політики «перебудови». Перебудова в Україні</p> <p>6. Розвиток культури (живопису, архітектури і музики) у 1970-80-х роках</p>
15	<p style="text-align: center;">Сучасна незалежна Україна.</p> <p style="text-align: center;">Основні тенденції розвитку української культури</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>1. Процес державотворення в незалежній Україні. Перші кроки та перші нормативно-правові акти</p> <p>2. Верховна Рада як законодавчий орган: вибори і повноваження. Партійна система в Україні. Конституція України</p> <p>3. Виконавча влада в Україні: Кабмін та Президент. Вибори президента України. Помаранчева революція та революція Гідності. Судова влада в Україні</p> <p>4. Особливості економічного розвитку, приватизація, проблеми, реформи</p> <p>5. Розвиток освіти, науки в незалежній Україні</p> <p>6. Література незалежної України: автори, стилі та тенденції</p> <p>7. Мистецтво незалежної України: кіно, театр, музика та живопис</p> <p>8. Україна – ЄС: договір про інтеграцію.</p>

3.3. Перелік індивідуальних завдань

Теми і підтеми	Індивідуальні завдання
<p>Україна княжої доби та її роль у світовій історії</p> <p>1. Політичний устрій Київської Русі.</p> <p>2. Соціально-економічний розвиток.</p> <p>3. Напрями зовнішньої політики.</p> <p>4. Прийняття християнства.</p> <p>5. Причини феодалної роздробленості Київської Русі.</p> <p>6. Культура княжої доби.</p>	<p>1. Проаналізувати еволюцію державного устрою Київської Русі. Вказати носіїв влади та їх повноваження у різні періоди розвитку Русі. Намалуйте схему політичного розвитку.</p> <p>2. Проаналізувати зміни в розвитку сільського господарства, промислів, ремесла та торгівлі у княжий період. Дати характеристику господарству Київської Русі. Що Ви можете сказати про грошову систему Русі? Як розвивалась міжнародна торгівля? Чому занепав шлях «із варяг в греки»? Якими ще торгівельними шляхами користувались купці?</p> <p>3. Охарактеризуйте соціальну структуру в Київській Русі. Прослідкуйте зміни у соціальній структурі від заснування держави до XIV ст. Вкажіть причини таких змін.</p> <p>4. Проаналізуйте міжнародну діяльність князів, її напрямки та риси у різні періоди існування Русі. Яку роль відігравали династичні зв'язки у вирішенні міжнародних питань? Як впливала постійна боротьба з кочовиками на розвиток Русі? Які відносини Русь мала з Візантією?</p> <p>5. Проаналізуйте причини, методи та наслідки прийняття християнства. За результатами складіть схему.</p> <p>6. Складіть схему «Феодална роздробленість Русі»: причини, сутність та наслідки.</p> <p>7. Проаналізуйте, чому Галицько-Волинське князівство</p>

	<p>вважається спадкоємцем Київської Русі. В чому це виявлялось? Аргументуйте свою відповідь.</p> <p>8. Порівняйте розвиток культури в дохристиянській Русі та після хрещення.</p>
<p>Козацтво. Визвольна війна українського народу середини XVII ст.</p> <p>1. Феномен козацтва. 2. Періодизація війни. Війна, повстання чи революція? 3. Розгортання національно-визвольної війни. 4. Гетьманщина.</p>	<p>1. Проаналізуйте теорії походження козацтва. Яку Ви вважаєте найбільш аргументованою і чому? Оформіть тези для виступу.</p> <p>2. Порівняйте Зборівську угоду 1649 р. та Білоцерківський договір 1651 р. Оформіть результат у таблицю.</p> <p>3. Проаналізуйте багатовекторність зовнішньої політики Б. Хмельницького та її причини.</p> <p>4. Охарактеризуйте події 1648-57 років. Чи можна їх назвати національною революцією? Аргументуйте відповідь. Підготуйте тези до виступу.</p> <p>5. Прослідкуйте процес державотворення в козацькій державі за часів Б.Хмельницького. Зробіть схему центрального та місцевого управління. Які зміни відбулись у цій структурі за часи гетьманування Б.Хмельницького?</p> <p>6. Проаналізуйте соціальну структуру в Гетьманщині. Порівняйте з соціальною структурою попереднього періоду. Як формувалась українська еліта і хто туди входив? Яким було становище селян в Гетьманщині? Які зміни в соціальній структурі відбулись протягом 1648-57 років? Яким було становище православної церкви? Порівняйте з попереднім періодом в історії України. Оформіть тези для виступу або презентацію.</p>
<p>Руйнування державних структур Гетьманщини та інтеграція українських земель до складу Російської імперії в XVIII ст.</p> <p>1. Гетьманування І.Мазепи. 2. Колоніальна політика Російської імперії щодо України в XVIII ст. 3. Культура.</p>	<p>1. Проаналізуйте діяльність та мотиви поведінки Івана Мазепи. Оформіть у презентацію результати своєї роботи.</p> <p>2. Чому XVIII ст. стало періодом обмеження та остаточної ліквідації автономії Гетьманщини? Проаналізуйте договори гетьманів з Росією. Аргументуйте, підготуйте тези для виступу.</p> <p>3. Подумайте, в чому виявлялась деморалізація козацької старшини? Чи можна було відстояти автономію та широкі права козацтва? (тези для виступу)</p> <p>4. Які реформи проводили козацькі гетьмани XVIII ст.? Оцініть їх, оформіть у таблицю.</p> <p>5. Дослідіть історію Запорізької Січі. Чому російські війська її зруйнували? Розкажіть про долю запорожців. Оформіть у вигляді презентації.</p>
<p>Україна у складі Російської та Австро-Угорської імперій.</p> <p>1. Діяльність «Руської трійці». 2. Революційні події у 1848–1849 рр. в Західній Україні та їх значення. 3. Соціально-економічний розвиток України в пореформений період. 4. Соціально-економічний розвиток України в пореформений період. 5. «Українське питання» в баченні російської та</p>	<p>1. Проаналізуйте український національний рух в Наддніпрянській та Західній Україні. Знайдіть спільні та відмінні риси. Подумайте, чому саме в XIX ст. відбувається його активізація?</p> <p>2. Чому «Руська трійця» обрала для себе в якості гасла слова: «Світи, зоре, на все поле, поки місяць зійде»? Як Ви оцінюєте результати діяльності цієї групи? Який слід в історії України залишили по собі її учасники після ліквідації цієї організації?</p> <p>3. Порівняйте процес скасування кріпацтва у Галичині та Наддніпрянській Україні. Оформіть таблицю.</p> <p>4. Як українська національна ідея проявилась в роки Австрійської революції? Оформіть тези для виступу.</p> <p>5. Проаналізуйте сутність та етапи промислового</p>

<p>австрійської влади й громадськості.</p>	<p>перевороту в Україні. Як розвивався залізничний та водний транспорт, зовнішня та внутрішня торгівля? Розробіть схему економічного розвитку України в XIX столітті.</p> <p>6. Які зміни в соціальній структурі відбулись в результаті скасування кріпацтва та промислового перевороту в Україні? Намалюйте схему соціальної структури. Який статус мали нові соціальні групи?</p> <p>7. Епоха класицизму в мистецтві XIX століття. Зробіть презентацію.</p> <p>8. Донбас у XIX столітті.</p>
<p>Україна в Першій світовій війні (1914–1918 рр.).</p> <p>1. Причини, характер I світової війни.</p> <p>2. Плани воюючих сторін щодо України.</p> <p>3. Західна Україна у 1914 – 1916 рр.</p>	<p>1. Проаналізуйте причини та характер Першої світової війни, українські політичні течії та партії, діяльність українських організацій. в умовах війни. В чому полягала трагедія українців і чи можна було цього уникнути? Підготуйте тези для доповіді.</p> <p>2. Дослідіть військові дії на території Західної України в роки війни. Оцініть їх наслідки. Оформіть у вигляді презентації.</p>
<p>Українська національна революція 1917–1921 рр. та пошуки оптимальних моделей її реалізації у 1917 р.</p> <p>1. Утворення УЦР: склад та програма діяльності.</p> <p>2. Універсали УЦР.</p> <p>3. Гетьманат</p> <p>4. Директорія</p>	<p>1. Проаналізуйте розстановку політичних сил в Україні в 1917 році. Намалюйте схему. Оцініть діяльність Центральної Ради. Прослідкуйте еволюцію від автономістських до самостійницьких поглядів у ЦР.</p> <p>2. Створіть презентацію щодо політики Гетьмана П.Скоропадського. Порівняйте її з політикою А.Денікіна в Україні.</p> <p>3. Проаналізуйте помилки і прорахунки Директорії. Чи можна було їх уникнути? Підготуйте тези для конференції.</p> <p>4. Донбас в роки російських революцій.</p>
<p>Міжвоєнний період історії українського народу (1921–1939 рр.).</p> <p>1. Національно-державне будівництво в Україні в 1920-х рр.</p> <p>2. Здійснення непу в Україні. Утвердження тоталітарно-командної системи.</p> <p>3. Великий перелом та його наслідки для України.</p> <p>4. «Великий терор» в Україні.</p>	<p>1. Подумайте. в чому виявлялась соціально-економічна й політична криза на початку 1920-х рр. Чому було запроваджено нову економічну політику?</p> <p>2. Проаналізуйте сутність непу та порівняйте з політикою «воєнного комунізму». Оформіть схему та таблицю. Чому неп називали «кроком назад»?</p> <p>3. Проаналізуйте етапи створення СРСР та умови союзного договору.</p> <p>4. Проаналізуйте причини, завдання, труднощі, джерела фінансування, риси та особливості індустріалізації в Україні. Намалюйте схему.</p> <p>5. Проаналізуйте причини та методи колективізації. Намалюйте схему.</p> <p>6. Порівняйте голод 1920-х та голодомор 1930-х років. Оформіть у таблицю.</p> <p>7. Дослідіть явище під назвою «Великий терор». Вкажіть причини. Кого торкнулись чистки та репресії?</p> <p>8. Розкажіть про українізацію, назвіть її діячів. Яким було значення такої політики і чому її згорнули? Зробіть презентацію.</p>
<p>Суспільно-політичний, соціально-економічний розвиток УРСР на початку 1950–1980-х рр.</p> <p>1. Дисидентський рух в Україні.</p> <p>2. Духовний розвиток</p>	<p>1. Дослідіть еволюція поглядів українських дисидентів, пошуки нових форм боротьби та ступінь їх впливу на українську громадськість.</p> <p>2. Розкажіть про життєвий шлях українського дисидента на вибір та за допомогою цього конкретного прикладу охарактеризуйте життя в СРСР в 1970-х роках. Презентація.</p>

<p>суспільства: ідеологічний диктат.</p>	<p>3. Проаналізуйте українське суспільство в умовах деструкції радянської тоталітарної системи в другій половині 1980-х рр. 4. Олекса Тихий – правозахисник родом з Донбасу. Презентація. 5. Творчість Миколи Рибалко.</p>
<p>Незалежна Україна в сучасному світі. 1. Діяльність політичних партій. 2. Проблеми соціально-економічного розвитку 3. Україна та ЄС.</p>	<p>1. Дослідіть становлення багатопартійності в Україні. Які партії були та є найвпливовішими? 2. Проаналізуйте тенденції розвитку сучасної української літератури / кіномистецтві / живописі / театральному мистецтві / музиці сучасній та класичній (на вибір). Які фактор впливають на розвиток сучасної культури? 3. Проаналізуйте соціально-економічний розвиток сучасної України. 4. Проаналізуйте вектори зовнішньої політики сучасної України. Оцініть перспективи входження України до ЄС. В сому полягають труднощі інтеграції України в євро простір? 5. Донбас у роки незалежності.</p>

3.4. Перелік тем рефератів

1. Проблема походження слов'ян в історичній науці.
2. Норманська та антинорманська теорія походження державності Київської Русі.
3. Галицько-Волинське князівство в XII–XIII ст.
4. Зародження українського козацтва та його суспільно-політична організація.
5. Брестська церковна унія 1596 р. та посилення національно-релігійного гноблення.
6. Селянсько-козацькі повстання на Україні XVI – I половини XVII ст.
7. Б. Хмельницький і проблеми державності України.
8. Міжнародна дипломатія Б. Хмельницького.
9. Політична діяльність гетьмана І. Мазепи.
10. Конституція Пилипа Орлика: аналіз документа.
11. Запорозька Січ у XVIII столітті.
12. Суспільно-політична діяльність Т. Г. Шевченка.
13. Специфіка формування української нації.
14. Специфіка формування промислового пролетаріату Донбасу в II пол. XIX ст.
15. Суспільно-політичні погляди М. Драгоманова.
16. Суспільно-політична діяльність І. Франка.
17. Донбас в роки першої російської революції (1905–1907 рр.).
18. Аграрне питання в програмах політичних партій України на початку XX ст.
19. Національне питання в програмах політичних партій України на початку XX ст.
20. Політична діяльність В. Винниченка.
21. Політико-правові погляди М. Грушевського.
22. Діяльність українських політичних партій в 1917 р.
23. Донецько-Криворізька республіка: історія створення та альтернатива розвитку.
24. Політична діяльність С. Петлюри в роки громадянської війни.
25. Селянський повстанський рух на Україні під керівництвом Н. Махна.
26. Голод в Україні в 1921–1923 рр.
27. Безробіття в Донбасі часів непу.
28. Національна політика на Україні: досвід 1920-х років.
29. Голод на Україні в 1932–1933 рр.
30. Демографічні втрати України в 30-ті роки XX ст.
31. Автономія Карпатської України та її окупація хортистською Угорщиною.
32. Партизанський та підпільний рух у Донбасі у роки Другої світової війни.
33. Відбудова промисловості Донбасу після Другої світової війни.

34. Рух українських правозахисників у 1960 – 1970-ті рр. ХХ ст.
35. Українська еміграція і сучасна зарубіжна діаспора.
36. Формування багатопартійності в Україні: проблеми та перспективи.
37. Сучасний стан національного питання й міжнаціональні відносини в Україні.
38. Міжнародне економічне співробітництво України.
39. Аграрна реформа в Україні: проблеми та перспективи.
40. Студентські організації в незалежній Україні.
41. Традиції іконописання в Україні.
42. Творчість Сергія Васильківського.
43. Українська Гельсінська група: історія та значення.
44. Творчість Олександра Мурашко.
45. Народний примітивізм Марії Приймаченко.
46. Філософська система та творчість Г.С.Сковороди.
47. Українська наука в роки Другої світової війни.
48. Національний український характер: специфіка та умови формування.
49. Розстріляне Відродження.
50. Козацьке бароко: специфіка, особливості та приклади.

IV КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

4.1. Перелік обов'язкових контрольних точок для оцінювання знань студентів денної форми навчання

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Max балів	Характеристика критеріїв досягнення результатів навчання для отримання максимальної кількості балів
1	Контроль поточної роботи на семінарських заняттях	65	Студент здатний продемонструвати критичне осмислення лекційного та позалекційного матеріалу, виступати з доповідями з визначених питань, брати кваліфіковану участь у дискусії з наведенням аргументації
2	Тестове завдання №1	5	Семінарська контрольна робота № 1 в формі тестування включає питання, що були розглянуті на 1-8 семінарських заняттях з курсу історії України та української культури
3	Тестове завдання №2	5	Семінарська контрольна робота №2 відбувається в формі тестування, включає питання з другого модулю курсу та охоплює теми 9-16
4	Написання реферату, виконання індивідуальних завдань	5	Студент здатний продемонструвати достатній рівень опанування основних положень з обраної тематики, демонструвати знання відповідної літератури, вміння аналізувати матеріал, робити узагальнення та самостійні висновки
5	Модульна контрольна робота №1	10	Студент продемонстрував достатній рівень знань з тем першого модулю, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
6	Модульна контрольна робота №2	10	Студент продемонстрував достатній рівень знань з тем другого модулю, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
Поточний контроль		100	Студент показав достатній рівень знань та умінь при виконанні поточних завдань протягом семестру
Підсумковий контроль		100	Студент продемонстрував достатній рівень знань з тем першого та другого модулю курсу, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
Всього		100	-

4.2. Перелік обов'язкових контрольних точок для оцінювання знань студентів заочної форми навчання

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Max балів	Характеристика критеріїв досягнення результатів навчання для отримання максимальної кількості балів
1	Тестова контрольна робота, яка виконується студентом індивідуально в системі Moodle	50	Студент виконав тестові завдання, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
2	Письмовий екзамен	50	Студент продемонстрував достатній рівень знань з тем першого та другого модулю курсу, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни.
Всього		100	-

4.3. Критерії оцінювання сформованості програмних результатів навчання під час підсумкового контролю

Синтезований опис компетентностей	Типові недоліки, які зменшують рівень досягнення програмного результату навчання
<p>Когнітивні:</p> <ul style="list-style-type: none"> студент здатний запам'ятовувати або відтворювати найважливіші факти, події та процеси історичного минулого українського народу; студент здатний визначати основні тенденції історичного та культурного розвитку в конкретні визначні періоди; студент здатний відтворювати хронологію, характеристики основних етапів вітчизняної історії; студент здатний демонструвати знання основних підходів до вивчення історії та понятійного й категоріального апарату з історії 	<p>75-89% - студент припускається несуттєвих помилок у описі змісту знань і розуміння найважливіших фактів, подій та процесів історичного минулого українського народу; несуттєво помиляється при визначенні основних тенденцій історичного розвитку в конкретні історичні періоди; припускається несуттєвих помилок при відтворенні хронології, характеристики основних етапів вітчизняної історії; припускається несуттєвих помилок при демонстрації знань і розуміння основних підходів до вивчення історії та понятійного й категоріального апарату;</p> <p>55-74% - студент припускається суттєвих помилок у описі змісту знань і розуміння найважливіших фактів, подій та процесів історичного минулого українського народу; суттєво помиляється при визначенні основних тенденцій історичного розвитку в конкретні історичні періоди; припускається суттєвих помилок при відтворенні хронології, характеристики основних етапів вітчизняної історії; припускається суттєвих помилок при демонстрації знань і розуміння основних підходів до вивчення історії та понятійного й категоріального апарату;</p> <p>менше 55% - студент не може обґрунтувати свою позицію стосовно знання і розуміння найважливіших фактів, подій та процесів історичного минулого українського народу; не може самостійно визначити і пояснити основні тенденції історичного розвитку в конкретні історичні періоди; припускається грубих помилок при відтворенні хронології та характеристики основних етапів вітчизняної історії; не розуміє зміст основних підходів до вивчення історії та понятійного й категоріального апарату</p>
<p>Афективні:</p> <ul style="list-style-type: none"> студент здатний критично осмислювати матеріал; аргументувати власну позицію оцінити аргументованість вимог та дискутувати у професійному середовищі; студент здатний співпрацювати із іншими студентами та викладачем; ініціювати і брати участь у дискусії, розділяти цінності колективної та наукової етики 	<p>75-89% - студент припускається певних логічних помилок в аргументації власної позиції в дискусіях на заняттях та під час захисту індивідуальних завдань, відчуває певні складнощі у поясненні нефахівцю окремих аспектів професійної проблематики</p> <p>55-74% - студент припускається істотних логічних помилок в аргументації власної позиції, слабо виявляє ініціативу до участі у дискусіях та індивідуальних консультаціях за наявності складності у виконанні індивідуальних завдань; відчуває істотні складності при поясненні фахівцю або нефахівцю окремих аспектів професійної проблематики</p> <p>менше 55% - студент не здатний продемонструвати володіння логікою та аргументацією у виступах, не виявляє ініціативи до участі у дискусії, не здатний пояснити нефахівцю суть відповідних проблем професійної діяльності; виявляє зневагу до етики навчального процесу.</p>

V ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Характеристика змісту засобів оцінювання
1.	Контроль поточної роботи на семінарських заняттях	<ul style="list-style-type: none"> • фронтальне опитування за термінологічним матеріалом та за питаннями до семінарського заняття; • оцінювання активності участі у дискусіях
2.	Індивідуальні завдання, реферати	<ul style="list-style-type: none"> • письмовий звіт (тези виступу, презентація) про виконання індивідуального завдання або реферат; • оцінювання самостійності та якості виконання завдання в ході звіту-захисту та співбесіди
3.	Модульні контрольні роботи	<ul style="list-style-type: none"> • стандартизовані тести; • питання до модульної контрольної роботи
Підсумковий контроль		<ul style="list-style-type: none"> • питання до екзамену

VI РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

6.1. Основна література

1. Алексеев С. В. Історія України: короткий курс лекцій (для студентів усіх спеціальностей та форм навчання). Краматорськ: ДДМА, 2007. 228 с.
2. Алексеев С. В. Політичні партії в Україні (1900–1917): навч. посібник з курсу «Історія України» для студентів усіх спеціальностей. Краматорськ: ДДМА, 2003. 72 с.
3. Алексеев С. В. Плани семінарських занять та методичні вказівки до них з курсу «Історія України» для студентів всіх спеціальностей. Краматорськ: ДДМА, 2008. 31 с.
4. Бойко О. Д. Історія України: навч. посібник. Видання 4-те, виправлене, доп. К.: Академвидав, 2012. 704 с.
5. Іваненко В.В., Кривчик Г.Г. Історія і культура України [Текст]: електрон. підручник для студ. природнич. і техн. спец. Д.: ДНУ ім. Олеся Гончара, 2016. 206 с. URL: http://eadnurt.diit.edu.ua/bitstream/123456789/4653/1/Ukraine_history.pdf
6. Історія України / В. Ф. Верстюк [та ін.]; під ред. В. А. Смолія. К.: Альтернативи, 1997. 416 с.
7. Історія України: довідник / Н. Л. Стешенко, О. А. Довбня. 2-е вид., перероб. та доп. Краматорськ: ДДМА, 2011. 68 с.
8. Історія України з найдавніших часів до початку ХХІ ст.: зб. документів і матеріалів / упоряд.: С. В. Алексеев, Н. Л. Стешенко. Краматорськ: ДДМА, 2017. 204 с.
9. Стешенко Н. Л. Історія України (друга половина 50-х – перша половина 80-х рр. ХХ ст.): навчальний посібник. Краматорськ: ДДМА, 2012. 56 с.
10. Передерій І.Г. Історія української культури: навч. посіб. для студентів усіх напрямів підготовки денної та заочної форм навчання / І.Г.Передерій, О.В.Тєвікова, А.В.Нарадько; за ред. І.Г.Передерій. Полтава: ПолтНТУ, 2015. 274 с.
11. Рибалка І. К. Історія України. Ч. 1: Від найдавніших часів до кінця ХVІІІ ст. Харків: Основа, 1995. 448 с.
12. Рибалка І. К. Історія України. Ч. 2: Від початку ХІХ ст. до лютого 1917 р. Харків: Основа, 1997. 480 с.

6.2. Допоміжна література

- Бокань В., Польовий Л. Історія культури України: Навч.посіб. К.: МАУП, 2002. – 3-тє вид., стереотип. 256 с.
- Губарев В. К. Історія України: універс. довідник. Донецьк : БАО, 2009. 383 с.
- Дорошенко Д. І. Нарис історії України в 2-х т. Т. 1: до половини ХVІІ ст. К.: Глобус, 1992. 238 с.

- Дорошенко Д. І. Нарис історії України в 2-х т. Т. 2: від початку XVII ст. К.: Глобус, 1992. 349 с.
- Історія України: довідник / упоряд.: С. Крупчан [та ін.]. 5-те вид., перероб. і доп. К.: Казка, 2010. 736 с.
- Історія України: навчально-методичний посібник для семінарських занять / за ред. В. М. Литвина. К.: Знання, 2006. 607 с.
- Історія України та її державності: курс лекцій: навч. посіб. для студ. і викладачів вищ. навч. закл. / Л. Є. Дещинський [та ін.]; наук. ред. Л. Є. Дещинський. Вид. 5-те, перероб. і допов. Л.: Національний ун-т «Львівська політехніка», 2009. 474 с.
- Історія української культури: Курс лекцій / під заг. ред. д.іст.н. С.О.Костилюєвої. К.: ІВЦ „Вид-во «Політехніка», 2010. 334 с.
- Литвин В. М. Історія України: підручник. 5-те допов. вид. К. : Наукова думка, 2010. 828 с.
- Малий словник історії України / В. Смолій [та ін.]. К. : Либідь, 1997. 464 с.
- Михальчук П. А. Термінологічний і хронологічний довідник з історії України. 4-те вид. Т.: Підручники і посібники, 2009. 192 с.
- Мітягін В. Ю. УСЕ. Історія України : [довідник] / ред. С. Кульчицький. К.: Майстер-Клас, 2009–2010. 240 с.
- Пасічник М. С. Історія України: державницькі процеси, розвиток культури та політичні перспективи : навч. посіб. К.: Знання, 2006. 735 с.

6.3. Web-ресурси

- <http://www.history.org.ua/index.php?urlcrnt=JournALL/select.php&seriaName=geo>
- <http://www.cossackdom.com>
- http://www.geocities.com/ua_ukraine/ukrainerus.html
- <http://www.uahistory.cjb.net/>
- <http://www.holodomor33.org.ua/library.php>
- <http://ukrarmy.kiev.ua/>
- <http://sumy.net.ua/?p=1>
- <http://www.studentbooks.com.ua/content/view/119/49/1/1/>
- <https://old.uinp.gov.ua/ebooks?page=1>
- <https://www.warmuseum.kiev.ua/>
- <http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?C21COM=F&I21DBN=EIU&P21DBN=EIU>